

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 13 0 U 005397 20 Uvp
Banjaluka, 23.02.2022. godine

Vrhovni sud Republike Srpske, u vijeću sastavljenom od sudija Smiljane Mrše, kao predsjednika vijeća, Svjetlane Knežević i Edine Čupeljić, kao članova vijeća, uz učešće Željke Vujanović, kao zapisničara, u upravnom sporu po tužbi Grad D., koga zastupa Pravobranilaštvo RS., Sjedište zamjenika u Doboju (u daljem tekstu: tužilac), protiv akta broj ... od 19.03.2019. godine, tužene Uprava ..., u predmetu oglašavanja rješenja ništavim, odlučujući o zahtjevu tužioca za vanredno preispitivanje presude Okružnog suda u Doboju broj 13 0 U 005397 19 U od 16.10.2019. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 23.02.2022. godine, donio je

PRESUDU

Zahtjev se odbija.

Odbija se zahtjev zainteresovanog lica N. P. d.o.o. B. za nadoknadu troškova postupka.

Obrazloženje

Pobijanom presudom stavom 1. izreke odbijena je tužba podnesena protiv uvodno označenog osporenog akta, kojim je odbijena žalba tužioca izjavljena protiv rješenja Područne jedinice D. broj od 29.10.2018. godine. Tim prvostepenim rješenjem oglašavaju se ništavim rješenja ovog organa broj od 22.08.2017. godine, broj ... od 24.07.2017. godine i broj ... od 29.05.2017. godine i brišu upisi prava svojine izvršeni na temelju tih rješenja u Knjizi uloženih ugovora o prodaji poslovnih zgrada, poslovnih prostorija i garaža, odnosno poništavaju se pravne posljedice koje su naprijed navedena rješenja proizvela na način da se poništavaju listovi broj 2696, 2669 i 2641 k.o. D., te se odbijaju zahtjevi za upis prava svojine na poslovnom prostoru u D. u Ulici Ć. broj, poslovni prostor broj 11, korisne površine od 57,86 m², izgrađen na k.č. broj 5525/2 k.o. D. i to zahtjev S. J. na osnovu ugovora o prodaji poslovnog prostora broj OPU-752/17 od 18.08.2017. godine, zahtjev G. S. na osnovu ugovora o prodaji poslovnog prostora broj OPU-1031/17 od 24.07.2017. godine i zahtjev Grad D. na osnovu rješenja Odjeljenja za prostorno uređenje Grada D. - upotrebnna dozvola broj ... od 25.04.2017. godine. Stavom 2. izreke pobijane presude odbijeni su zahtjevi zainteresovanih lica N. P. d.o.o. B. i S. J. za nadoknadu troškova upravnog spora.

Odbijanje tužbe se obrazlaže razlozima da je zakonito postupila tužena kada je ostavila na snazi prvostepeno rješenje od 29.10.2018. godine, jer je za svoju odluku dala valjane razloge zasnovane na pravilnoj primjeni materijalnog prava. Sud je iznio istorijat provedenog upravnog postupka koji je proistekao iz nadzora o čemu svjedoči zapisnik od 06.12.2017. godine, zaključujući da je prvostepeni organ postupajući po službenoj dužnosti, pravilno utvrdio i valjano obrazložio da su u konkretnom slučaju ispunjeni uslovi za oglašavanje ništavim rješenja broj ... od 29.05.2017. godine, broj ... od 24.07.2017. godine i broj ... od 22.08.2017.

godine i poništavanje svih pravnih posljedica koje su ta rješenja proizvela, primjenom odredbe člana 252. stav 1. tačka 3. Zakona o opštem upravnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 13/02 87/07, 50/10 i 66/18 - u daljem tekstu: ZOUP), u vezi sa odredbama člana 253. stav 1. i 254. stav 1. istog zakona, obzirom da se radi o rješenjima čije izvršenje nije moguće. Konkretno, sud je naveo da se ne radi o faktičkoj, nego o pravnoj nemogućnosti izvršenja ovih rješenja, jer su istim izvršeni upisi prava svojine u Knjigu uloženih ugovora o prodaji poslovnih zgrada, poslovnih prostorija i garaža (u daljem tekstu: Knjiga uloženih ugovora), prvo u korist Grad D., a potom u korist G. S. i S. J., na poslovnom prostoru broj 11 u D. Ulica Ć. broj ..., prizemlje, korisne površine 57,86 m², a koji poslovni prostor je u vrijeme donošenja spornih rješenja već bio upisan u Knjigu uloženih ugovora u korist N. P. d.o.o. B. kao nosioca prava svojine sa 1/1 dijela, što znači da su sporna rješenja suprotna osnovnim principima pravnog poretku, zbog čega je ista bila neophodno ukloniti iz pravnog prometa, kako je i učinjeno. Ocijenjen je neosnovanim suštinski navod tužioca da se ne radi o istom poslovnom prostoru, jer je jedan numerisan brojem 6, a drugi brojem 11 u tlocrtima, obzirom da je na raspravi održanoj dana 17.10.2018. godine, kojoj je prethodio uviđaj na licu mjesta uz učešće svih zainteresovanih lica, voditelj postupka zahtjevao od svih stranaka da na licu mjesta pokažu svoj poslovni prostor, te su svi pokazali isti poslovni prostor, o čemu se decidno izjasnio vještak geodetske struke koji je angažovan radi razjašnjenja ove okolnosti. Sud je naveo da je vještak geodetske struke obrazložio da je uvidom na licu mjesta izvršena identifikacija poslovnog prostora izgrađenog na k.č. broj 5525/2 k.o. D. numerisanog brojem 11 u tlocrtu izrađenom od G. o.d. D. (po zahtjevu tužioca), odnosno numerisanog brojem 6 u tlocrtu izrađenom od strane G. d.o.o. D. (po zahtjevu NIŠP O. a.d. B.), na osnovu koje identifikacije i oba tlocrta je zaključio da se radi o istom poslovnom prostoru koji su stranke i pokazale na licu mjesta, a koji se nalazi u zgradu izgrađenoj na k.č. br. 5525/2 k.o. D.. Sud je dodao da se vještak izjasnio da predmetni poslovni prostor koji je mjerio G. d.o.o. D. označavajući ga brojem 6, ne može biti na suprotnoj strani ulice, kako tvrdi tužilac, jer se taj poslovni prostor na koji ukazuje tužilac nalazi na parceli broj 5521 k.o. D., što je prikazano na kopiji katastarskog plana, a koji broj parcele ne odgovara broju 5525/2 koji je naveden u oba tlocrta. Konačno, sud je ocijenio neosnovanim prigovor vezan za neučestvovanje Pravobranilaštva RS. u upravnom postupku, uz obrazloženje da iz podataka upravnog spisa nesporno proizilazi da je u istom učestvovao Grad D. putem svog ovlašćenog predstavnika, što znači da u konkretnom slučaju ničim nije povrijedeno pravo tužioca kao stranke.

Blagovremeno podnesenim zahtjevom za vanredno preispitivanje te presude (u daljem tekstu: zahtjev), tužilac pobija zakonitost iste zbog povrede pravila postupka koja je od uticaja na rješenje stvari i zbog pogrešne primjene materijalnog prava. U zahtjevu ističe da nižestepeni sud nije pravilno cijenio navode tužbe podržavajući sve činjenične i pravne zaključke organa uprave, iako za to nije bilo osnova. Ostaje kod navoda da je sud izgubio iz vida sadržaj odredaba člana 13. stav 1. i 2., 9., 17. stav 1., te 14. i 15. Zakona o Pravobranilaštву Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 7/18 - u daljem tekstu: Zakon o Pravobranilaštву), koje citira, a čijim se pravilnim tumačenjem dođe do zaključka da je u predmetnom upravnom postupku Pravobranilaštvo Republike Srpske moralno biti pozvano da učestvuje u svojstvu zakonskog zastupnika Grad D.. Pobija i zaključak organa koji je podržao nižestepeni sud da su u konkretnom slučaju bili ispunjeni uslovi za oglašavanje ništavim rješenja broj 21.20/952.3-119/17 od 29.05.2017. godine, broj 21.20/952.3-169/17 od 24.07.2017. godine i broj 21.20/952.3-203/17 od 22.08.2017. godine, kojim su Grad D., a potom G. S. i S. J. upisani kao nosioci prava svojine na poslovnom prostoru u Knjizi uloženih ugovora iz razloga što predmetni poslovni prostor već ima upisanog nosioca prava svojine (N. P. d.o.o. B.), o čemu se po stavu tužioca može odlučivati samo u okviru parničnog postupka, a ne upravnog, jer je na taj način tužena preuzela nadležnost suda, pri čemu nije vršila ocjenu

isprava na osnovu kojih su se NIŠP O. a.d. B. i N. P. d.o.o. B. upisali u Knjigu uloženih ugovora, za što navodno nije imala osnova, jer se samo rukovodila pravnom maksimom „prvi u vremenu, jači u pravu“ što je pogrešno zaključivanje. Smatra da je bilo nužno da se organ upusti u raspravljanje i o tome na koji način su se NIŠP O. a.d. B. i N. P. d.o.o. B. upisali kao nosioci prava svojine na poslovnom prostoru koji nosi oznaku broj 6, jer je tužilac tvrdio i tvrdi da to nije poslovni prostor broj 11 na kojem se on legalno upisao kao nosilac prava svojine u Knjigu uloženih ugovora i koji je prometovao, a koji navod je odbijen, iako je ostalo nerazjašnjeno kako je prvostepeni organ utvrdio, tužena potvrdila, a sud podržao, da je poslovni prostor broj 11 isto što i poslovni prostor broj 6. Podseća da je identifikacija vršena na osnovu tlocrta iz 2006. godine i tlocrta iz 2017. godine koji nisu identični, pri čemu u ugovoru na osnovu koga je NIŠP O. a.d. B. zatražilo upis prava zaključenom dana 26.06.1978. godine uopšte nije naveden broj katastarske čestice na kojoj je poslovni prostor izgrađen, a što bi se sve utvrdilo da je prvostepeni organ pravilno proveo postupak, što su bili žalbeni navodi koje je tužena neosnovano odbila. Kako je nižestepeni sud podržao nezakonitu odluku tužene, to tužilac konačno predlaže da se zahtjev uvaži i pobijana presuda „ponisti“ ili ukine i predmet vrati tom sudu na ponovni postupak i odlučivanje.

Tužena u odgovoru na zahtjev ističe da ostaje kod navoda datih u obrazloženju osporenog akta.

N. P. d.o.o. B., zainteresovano lice u upravnom sporu, putem punomoćnika M. G. advokata iz B., dostavilo je odgovor na zahtjev u kome navodi da je isti neosnovan. Istim da se prvostepeni organ prilikom donošenja rješenja od 29.10.2018. godine u svemu držao uputa drugostepenog organa i presude Okružnog suda u Doboju broj 13 0 U 004818 18 U od 29.06.2018. godine, te je u ponovljenom postupku izvršio uviđaj na licu mjesta u prisustvu Grad D. i svih zainteresovanih lica koja su sva redom pokazala isti poslovni prostor kao svoj. Dodaje da pobijana presuda sadrži detaljno obrazloženje sa hronološkim navođenjem svih radnji izvedenih u upravnom postupku, pa je zainteresovanom licu nejasno iz kojih razloga je tužilac podnio zahtjev za vanredno preispitivanje. Predlaže da se zahtjev odbije, a tužilac obaveže da mu nadoknadi troškove ovog postupka koji se odnose na sastav odgovora na zahtjev od strane advokata u ukupnom iznosu od 877,50 KM.

G. S. i S. J., zainteresovana lica, nisu dostavila odgovor na zahtjev.

Razmotrivši zahtjev, odgovore na zahtjev, pobijanu presudu, te ostale priloge u spisima predmeta, na osnovu odredbe člana 39. Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 109/05 i 63/11 - u daljem tekstu: ZUS), odlučeno je kao u izreci ove presude iz sljedećih razloga:

Pravilno je pobijanom presudom odbijena tužba podnesena protiv osporenog akta tužene od 19.03.2019. godine, uz iznošenje valjanih i argumentovanih razloga od strane nižestepenog suda koje tužilac nije doveo u sumnju navodima zahtjeva.

Neosnovan je navod iz zahtjeva da su u provedenom postupku povrijeđena prava tužioca Grad D., jer u istom nije učestvovalo Pravobranilaštvo RS koje je zastupnik grada shodno odredbama člana 1., 9. i 13. stav 1. i 2. Zakona o Pravobranilaštву, obzirom da odredba člana 15. stav 1. tog zakona propisuje da izuzetno od člana 13. stav 1. ovog zakona, gradovi koji u svom sastavu nemaju opština mogu neposredno i samostalno da zastupaju svoja prava i interes pred sudom i drugim nadležnim organima u imovinsko-pravnim sporovima, u skladu sa odredbama ovog zakona, o čemu odluku donosi gradonačelnik za svaki konkretan predmet.

U konkretnom slučaju je Gradonačelnik D. upravo koristeći ovlašćenje propisano odredbom člana 15. stav 1. Zakona o pravobranilaštву, donio odluku da se u ovom upravnom postupku broj 21.20/952.3-291/17 grad zastupa neposredno i samostalno putem svojih ovlašćenih predstavnika, diplomiranih pravnika E. J. i D. S., o čemu se u upravnom spisu zatiču Odluke o zastupanju broj ... od 09.10.2018. godine i broj ... od 12.10.2018. godine, ovjerene pečatom Grad D. i potpisane od strane gradonačelnika.

Osnovano je sud podržao utvrđenja organa uprave da su u konkretnom slučaju ispunjeni uslovi da se pozivom na odredbu člana 252. stav 1. tačka 3. ZOUP oglase ništavim rješenja broj ... od 29.05.2017. godine, broj ... od 24.07.2017. godine i broj ... od 22.08.2017. godine, kojim su na temelju različitih pravnih osnova izvršeni upisi prava svojine u Knjigu uloženih ugovora, prvo u korist Grad D., a potom G. S. i S. J., na poslovnom prostoru broj 11 u D., Ulica Ć. broj ..., jer je u provedenom upravnom postupku nesporno utvrđeno da je taj isti poslovni prostor već upisan u Knjigu uloženih ugovora u korist N. P. d.o.o. B. kao nosioca prava svojine sa 1/1 dijela. Odredba člana 252. stav 1. tačka 3. ZOUP propisuje da će se oglasiti ništavim rješenje čije izvršenje nije moguće, a nemogućnost izvršenja može biti stvarna, ali i pravna, kao u konkretnom slučaju, jer je pravno nemoguće odnosno nedozvoljeno da dva subjekta po različitim pravnim osnovima budu upisani kao isključivi nosioci prava svojine na istoj stvari, zbog čega ima smisla pozivanje tužene na pravnu maksimu „prvi u vremenu, jači u pravu”, što sve upućuje na zaključak da je prvostepeni organ zakonito postupio kada je oglasio ništavim rješenje broj ... od 29.05.2017. godine (kojim je poslovni prostor upisan na Grad D.), kao i rješenja broj ... od 24.07.2017. godine i broj ... od 22.08.2017. godine (kojim je poslovni prostor upisan na G. S. i S. J.), jer se radi o rješenjima koja su donesena nakon rješenja prvostepenog organa od 22.01.2015. godine kojim je zainteresovano lice N. P. d.o.o. B. upisano kao titular prava na istom poslovnom prostoru.

Bez osnova su tvrdnje tužioca da se prvostepeni organ morao baviti ocjenom zakonitosti svih upisa na ovom poslovnom prostoru, uključujući upise NIŠP O. a.d. B., i N. P. d.o.o. B., obzirom da je taj organ samo oglasio ništavim pomenute kasnije upise u Knjizi uloženih ugovora, jer su isti suprotni osnovnim načelima pravnog porekla, kako je prethodno obrazloženo, a što jeste njegova nadležnost. U tom je kontekstu tačan navod zahtjeva da se o pravu svojine na predmetnom poslovnom prostoru može isključivo riješavati u parničnom postupku, koji je prema podacima spisa tužilac i pokrenuo kod nadležnog Okružnog privrednog suda u Doboju pod brojem 60 0 Ps 026503 17 Ps i u kojem će imati priliku dokazati da NIŠP O. a.d. B. i N. P. d.o.o. B. nisu imali, odnosno da nemaju valjan pravni osnov za upis prava na ovoj nepokretnosti.

Neosnovana je suštinska tvrdnja tužioca da je u predmetnom upravnom postupku ostalo nerazjašnjeno da li je u pitanju jedan poslovni prostor, jer je ta tvrdnja suprotna ispravama spisa i izvedenim dokazima, tačnije navodima svih stranaka koje su na dan uviđaja pokazale jedan te isti poslovni prostor, o čemu se decidno, analizom svih isprava i priloženih tlocrta iz 2006. i 2017. godine urađenim od strane G. d.o.o. D. i G. o.d. D., izjasnio vještak geodetske struke, kako su to valjano obrazložili organi uprave, a podržao nižestepeni sud koji je u prethodnoj presudi broj 13 0 U 004818 18 U od 29.06.2018. godine dao upute da se ova bitna okolnost pravilno i potpuno utvrdi, što je u ponovljenom postupku iz koga je proistekao ovaj upravni spor i učinjeno.

Kod ovakvog stanja stvari, proizilazi da pobijana presuda nije zahvaćena povredama iz odredbe člana 35. stav 2. ZUS, pa se zahtjev tužioca odbija kao neosnovan shodno odredbi člana 40. stav 1. istog zakona.

Ovaj sud je odlučio kao u stavu 2. izreke presude, jer davanje odgovora na zahtjev koji je zainteresovanom licu sačinio advokat, za što je potraživana naknada, nije obavezna radnja u postupku, što proizlazi iz odredbe člana 38. ZUS koja propisuje obavezu suda da zahtjev dostavi na odgovor protivnoj stranci koja može u roku od 30 dana podnijeti odgovor. S obzirom da ovom, a niti jednom drugom odredbom ZUS nije propisano da propuštanjem te radnje nastaju posljedice za stranku, to proizlazi da troškovi koje je zainteresovano lice imalo po osnovu davanja odgovora na zahtjev, nisu bili neophodni za pravilan tok, a ni za okončanje ovog postupka. Zainteresovano lice dakle, ima pravo, ali ne i obavezu da daje isti, a kako sadržaj konkretnog odgovora na zahtjev nije imao bitan uticaj na ishod odlučivanja po podnesenom zahtjevu, ovaj sud nalazi da trošak sastava istog nije bio neophodan za okončanje predmetnog postupka. Shodno navedenom, ne radi se o troškovima koji su bili potrebni za vođenje postupka, zbog čega nisu ispunjeni uslovi iz odredbe člana 387. stav 1. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 58/03-61/13), u vezi sa odredbom člana 48. ZUS, za njihovo dosuđivanje zainteresovanom licu.

Zapisničar
Željka Vujanović

Predsjednik vijeća
Smiljana Mrša

Tačnost otpstrukova ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Aćić